

ВРХОВНИ СУД  
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ  
Број: 118-0-Гж-07-000 008  
Бања Лука, 08.06.2007. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Стаке Гојковић и Биљане Томић, као чланова вијећа, у ванпарничном предмету предлагача Х. Х.а из Ш., кога заступа пуномоћник З. Љ., адвокат из Г., против противника предлагача ДИ „В“ АД Б. Л., кога заступа пуномоћник З. Д. М., адвокат из Б. Л., ради признања стране судске одлуке, на сједници вијећа одржаној дана 08.06.2007. године, донио је

### Р Ј Е Ш Е Њ Е

Жалба противника предлагача се одбија и потврђује рјешење О. суда у Б. Л. број 011-0-V-06-000 438 од 16.02.2007. године.

### О б р а з л о ж е њ е

Првостепеним рјешењем О. с. у Б. Л. број 011-0-V-06-000 438 од 16.02.2007. године призната је пресуда О. с. Д. Л. – К. Л. број 110045 од 02.09.2002. године, правоснажна са даном 27.09.2002. године, којом је обавезан противник предлагача да плати предлагачу износ од USD 2.848.200,42 уз 15% камата почев од 04.10.1998. године, дјелимични износ од 1.134.800,96 USD окамаћује се од 01.10.1994. до 31.10.1995. године са 8% камата, а од 01.11.1995. до 03.10.1998. године са 15% камата, тако да иста производи правно дејство у Р. С. и има значај ваљане извршне исправе.

Благовремено изјављеном жалбом противник предлагача побија првостепено рјешење због повреде одредаба поступка, погрешне примјене материјалног права, повреде људских права зајамчених Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и Уставом РС, Уставом БиХ и предлаже да се оспорено рјешење укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на жалбу предлагач је оспорио наводе противника предлагача и предложио да се жалба одбије као неоснована.

Жалба није основана.

У овом поступку предлагач тражи признање правоснажне одлуке – пресуде О. с. Д. Л. – К. Л. број 110045 од 02.09.2002. године која је постала правоснажна са даном 27.09.2002. године, а којом је обавезан противник предлагача да му исплати износ од USD 2.848.200,42 са припадајућим каматама ближе одређеним у изреци те пресуде.

Према одредбама члана 86. Закона о рјешавању сукоба закона са прописима других земаља у одређеним односима („Службени лист СФРЈ“ број 43/82 и 72/82, у даљем тексту: ЗРСЗ), који се примјењује у Републици Српској на основу члана 458. Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 58/03, 85/03 и 74/05, даље: ЗПП) страна судска одлука се изједначаје са одлуком суда у БиХ, ако је призна надлежни суд у Босни и Херцеговини.

Полазећи од утврђења да је пресудом О. с. Д. Л. – К. Л. од 02.09.2002. године утврђена обавеза туженог – овдје противника предлагача према тужиоцу – овдје предлагачу, ближе описана у изреци првостепеног рјешења, да је та пресуда постала правоснажна 27.09.2002. године, те да је усљед пропуста туженог, овдје противника предлагача да благовремено изјави жалбу на првостепену пресуду и да поступи по налогу суда те отклони недостатке у жалби, пропуштена могућност да се у жалбеном поступку отклоне неправилности учињене у поступку пред првостепеним судом, првостепени суд је закључио да не постоје сметње из члана 86. до 96. ЗРСЗ за признање наведене стране одлуке, па је позивајући се на одредбу члана 101. истог закона удовољио приједлогу.

Жалбеним наводима противник предлагача истиче да му у поступку који је претходио доношењу стране пресуде, као туженом, никада није непосредно уручен позив за расправу пред првостепеним судом, а да су обавијести које су приспјеле посредно биле на њемачком језику, па сматра да је оспорено рјешење у супротности са одредбом члана 88. ЗРСЗ и члана 112. Устава РС, као и чланом 6. Европске конвенције о људским правима и основним слободама (у даљем тексту: ЕК). Поред тога, сматра да је повријеђена и одредба члана 92. ЗРСЗ јер да је првостепени суд био дужан прибавити мишљење надлежног министарства у погледу постојања узајамности, с обзиром да је нејасно које је обавезе држава БиХ у својим дипломатским односима са другим државама признала као тековину бивше државе, те да начин вођења поступка, достављања писмена, начин одлучивања и доношења пресуда битно одступа од права у РС и БиХ, па да је повријеђена и одредба члана 91. ЗРСЗ.

У поступку признања и извршења страних судских одлука оцјена суда према члану 101. став 2. ЗРСЗ ограничава се на испитивање постојања услова прописаних одредбама члана 86. до 100. овог закона. Према тим одредбама суд је прије доношења одлуке о признању стране судске одлуке овлаштен провјерити: да ли је страна судска одлука правоснажна по праву државе у којој је донесена; да ли је лицу против којег је одлука донесена дата могућност да учествује у поступку пред судом; постоји ли искључива надлежност органа на чијем подручју треба провести поступак признања; постоји ли у истој ствари правоснажна одлука суда или другог надлежног органа на чијем подручју треба провести поступак признања или призната нека друга страна одлука о истој ствари и да ли је одлука чије се признање тражи у супротности са уставом утврђеним основама државног уређења.

Према подацима списка предмета пресуда чије се признање тражи, достављена је уз приједлог као и потврда Вишег суда К. Л. да је она постала правоснажна са даном 27.09.2002. године (члан 87. ЗРСЗ).

Није спорно да тужба и позив за расправу пред првостепеним судом у Л. нису лично достављени противнику предлагача као туженој страни. Међутим, утврђено је да је Основни суд у Л. издао налог да се тужба дипломатским путем достави туженом као и налог за одговор на тужбу и налог за означавање доставног домицила у Ш. за туженог, те да и поред накнадних упита и опомена путем дипломатских канала босанска надлештва нису успјела доставити писмена противнику предлагача. Тек након тога, огласом објављеним у „Кантоналном листу“ К. Л. број 23 од 08.06.2002. године, на њемачком језику, позван је противник предлагача да до 18.06.2002. године достави одговор на тужбу која му је била доступна у Службеној канцеларији суда с тим да ће у противном се одржати инструкциона расправа 25.06.2002. године у 14,15 часова. Противник предлагача није приступио на рочиште па је пресуда донесена у његовом одсуству и она му је достављена, те је против првостепене пресуде изјавио жалбу, али је Виши суд Д. Л. 24. јула 2003. године донио одлуку да жалбу неће разматрати, јер да је изјављена са закашњењем и да противник предлагача није поступио по налогу суда да у року који му је суд одредио уреди жалбу, отклони недостатке и уплати одговарајућу судску таксу.

Дакле, нема сумње да је наведени првостепени суд покушао лично доставити тужбу и позив за расправу противнику предлагача, да је затим објављен оглас на њемачком језику у „Кантоналном листу“, да је противнику предлагача достављена првостепена пресуда на коју је изјавио жалбу Вишем суду Д. Л. Виши суд је одбио да разматра жалбу противника због непријед наведених пропуста противника предлагача, на који начин је противник предлагача пропустио могућност да захтијева да се у жалбеном поступку отклоне процесне неправилности учињене у поступку пред првостепеним судом. Стога и по оцјени овог суда нема повреде одредаба члана 88. став 1. и 2. ЗРСЗ, као ни одредбе члана 112. Устава РС те члана 6. тачка 3 а) ЕК.

У погледу процесноправних норми које је страни суд примијенио при доношењу пресуде чије се признање тражи нужно је само утврдити правилност поступка у погледу давања могућности противнику предлагача да учествује у том поступку, а не и у погледу начина вођења поступка, одлучивања и доношења одлуке.

Страном судском одлуком обавезан је противник предлагача да исплати предлагачу износ од USD 2.848.200,42 са припадајућим каматама ближе наведеним у изреци првостепене одлуке, по основу обавеза проистеклих из уговора о сарадњи са фирмом Camprex System AG која је ова своја потраживања према противнику предлагача уступила предлагачу 5.09.1996. године. Дакле, ради се облигационо-правном односу, који је у Републици Српској и БиХ уређен Законом о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске", бр. 17/93, 3/96 и 39/03 -даље: ЗОО). Одредба члана 17. став 1. ЗОО прописује да су стране у облигационом односу дужне извршити своју обавезу и одговорне су за њено испуњење. Могућност уступања потраживања регулисана је одредбом члана 436. ЗОО. Према томе, правне норме примјењене у доношењу пресуде чије се признање тражи којом је противник предлагача обавезан да испуни уговором преузете обавезе нису противне јавном поретку РС и БиХ, као ни одредбама материјалног права које регулишу облигационо-правне односе.

Жалбом се истиче да је прије одлучивања о приједлогу првостепени суд био дужан прибавити мишљење надлежног министарства у погледу постојања узајамности, то јест да ли постоји реципроцитет у односима БиХ са Ш. Противник предлагача губи из вида да је одредбом члана 92. ЗРСЗ прописано да се постојање узајамности у погледу признања стране судске одлуке претпоставља док се супротно не докаже. Произилази дакле, да је он морао доказати да узајамност не постоји јер се она иначе претпоставља. Како противник није понудио доказе на ову околност има се узети да узајамност постоји.

Из изложеног слиједи да нема сметњи за признање напријед наведене стране судске пресуде па да побијано рјешење нема недостатака на које указује жалба противника предлагача, као ни оних на које овај суд пази по службеној дужности. Зато је жалба противника предлагача одбијена као неоснована и првостепено рјешење потврђено примјеном одредби члана 226. у вези са чланом 235. тачка 2. и 236. ЗПП, те чланом 2. став 2. Закона о ванпарничном поступку.

Предсједник вијећа  
Петар Бајић